

Istungidokument

A8-0011/2017

30.1.2017

RAPORT

küülikute kaitse miinimumstandardite kohta
(2016/2077(INI))

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Raportöör: Stefan Eck

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	13
VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	15

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

farmiküülivate kaitse miinimumstandardite kohta (2016/2077(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 13 ja 43,
 - võttes arvesse nõukogu direktiivi 2008/120/EÜ, milles sätestatakse sigade kaitse miinimumnõuded,
 - võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/119/EÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded,
 - võttes arvesse nõukogu 19. juuli 1999. aasta direktiivi 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded,
 - võttes arvesse nõukogu 28. juuni 2007. aasta direktiivi 2007/43/EÜ, millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad,
 - võttes arvesse nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiivi 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset,
 - võttes arvesse 2016. aasta märtsis avaldatud Eurobaromeetri eriuuringut 442 „Eurooplaste suhtumine loomade heaolusse“,
 - võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 12. jaanuari 2011. aasta teaduslikku arvamust loomade heaolu kohta vedamise ajal,
 - võttes arvesse EFSA 11. oktoobri 2005. aasta teaduslikku arvamust kehtivate loomapidamise ja loomakasvatuse süsteemide mõju kohta tehistingimustes peetavate koduküülivate tervisele ja heaolule,
 - võttes arvesse Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) maismaaloomade tervise koodeksi (Terrestrial Animal Health Code) peatükki 7.5 loomade tapmise kohta,
 - võttes arvesse Ühendkuningriigi valitsuse küülivate heaolu käsitlevate soovitude koodeksit,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A8-0011/2017),
- A. arvestades, et küülivad on põllumajanduses enim kasvatatavatest loomaliikidest arvuliselt maailmas neljandal ja ELis teisel kohal;
- B. arvestades, et Euroopa tootjad on kohustatud järgima kõrgeid loomade tervise ja heaolu standardeid, mis ei ole alati kohustuslikud nendes kolmandates riikides, kes ekspordivad

- tapmiseks ettenähtud loomi ELi;
- C. arvestades, et tarbijad pööravad üha enam tähelepanu loomade kasvatamistingimustele;
 - D. arvestades, et küülikukasvatust on väga rängalt tabanud liha tarbimise langus Euroopa Liidus ja majanduskriis põllumajanduses, ning arvestades, et müügihinnad on kolme aastaga langenud umbes 20 %, kuid tootmiskulud on jäänud samaks;
 - E. arvestades, et arvesse tuleks võtta ka küülikuliha toiteväärtuse panust ja rolli, mida selle tootmine etendab pereettevõtetes, mille arvele langeb märkimisväärne osa naiste töökohtadest paljudes maapiirkondades, kus on vähe võimalusi kariloomade pidamist mitmekesistada;
 - F. arvestades, et põllumajandustootjate heaolu tuleks arvesse võtta sama palju kui loomade heaolu;
 - G. arvestades, et peamiselt kasvatatakse küülikuid liha tootmiseks ja aastas tapetakse liha saamise eesmärgil üle 340 miljoni küüliku; arvestades, et küülikukasvatus moodustab vähem kui 1 % ELi loomakasvatuse lõpptoodangust;
 - H. arvestades, et küülikukasvatuse sektor on ELis pidevalt kahanenud ja 2016. aasta prognoosid näitavad, et tootmine langeb 3,9 %, kuna küülikuliha tarbimissuundumus on alanev; arvestades, et küülikukasvatuse sektor tegutseb ülemaailmse turu tingimustes ega saa otsetoetusi ning selle suhtes ei kohaldata ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) esimese samba kohaseid turule sekkumise meetmeid;
 - I. arvestades, et ELil on küülikuliha osas Hiinaga negatiivne kaubandusbilanss; arvestades, et 99 % ELi imporditud küülikulihast on pärit Hiinast; arvestades, et Hiina tootjad edestavad konkurentsivõimelisi ELi põllumajandustootjaid, mis kahjustab loomade heaolu, kui meetmeid ei võeta;
 - J. arvestades, et on oluline ja vajalik saavutada ja säilitada kasumlik küülikukasvatus, et see saaks jätkuvalt aidata kaasa maaelu ja sealse tööhõive säilimisele, eelkõige naiste jaoks ja piirkondades, kus muud liiki tootmine ei ole võimalik, ning pakkuda jätkuvalt mitmekesist ja kvaliteetset toitu tarbijale;
 - K. arvestades, et Euroopa Liit on peamine küülikutootja maailmas, edestades Aasiat ja eelkõige Hiinat, kes on suurim eksportija, tootes 417 000 tonni rümpasid;
 - L. arvestades, et küülikukasvatavad ja sektor tervikuna soovib tagada, et küülikute aretamine kooskõlas Euroopa tootmismudeliga toimub edaspidigi vastavalt maailma kõige rangematele toiduohutuse, loomade tervise ja heaolu normidele ning keskkonda hoides;
 - M. arvestades, et Euroopa küülikukasvatus põhineb samaaegselt erinevatel tootmissüsteemidel, ning arvestades, et küülikukasvatus on oluline viis paljude väikeste põllumajandusettevõtete sissetuleku mitmekesistamiseks kogu Euroopas;
 - N. arvestades, et küülikuliha, mida tarbitakse elaniku kohta keskmiselt 1,70 kg, on ELis üks kõige vähem tarbitav liha (1 % – 2 % tarbitud kogulihast);

- O. arvestades, et Euroopas tuntakse farmiküülikute puhul suurt muret nende kehva heaolu, kõrge stressitaseme ning kõrge suremuse ja haigestumuse määra pärast, mida EFSA järeldas juba 2005. aastal; arvestades, et põllumajanduslikel eesmärkidel peetavate küülikute pidamistingimused, söötmine, geneetika, terviseaspektid ja emotsionaalse seisundi optimeerimine on küülikukasvatuses osalevatele sidusrühmadele olulised küsimused, eriti seoses loomade tervise ja heaolu säilitamisega;
- P. arvestades, et alates küülikute kodustamisest on ELis neid enamjaolt peetud täiustamata puurides, mis võivad spetsifikatsioonide osas riigiti erineda – ja sageli erinevadki;
- Q. arvestades, et küülikud, nagu teisedki liigid, kes elavad koos inimestega, on säilitanud oma loomuliku käitumise, ning seepärast on vaja viia läbi täiendavaid uuringuid meetmete ja tingimuste kohta, mida saab rakendada kasvatamise ajal tagamaks, et küülikutel on võimalik säilitada oma loomulikku käitumist nii palju kui võimalik, tingimusel et see mõjub positiivselt nende tervisele;
- R. arvestades, et intensiivse põllumajanduse otstarbel kasutatakse selliseid küülikutõuge, mis kasvavad kiiresti ja varakult (varem nimetati neid lihaküülikuteks), eelkõige kaubanduslikul eesmärgil aretatud hübriidid, keda kasvatatakse loomade tööstusliku aretamisega tegelevates põllumajandusettevõtetes lihloomade tootmiseks;
- S. arvestades, et mahepõllumajandusliku tootmise süsteemid, kus nuumküülikuid peetakse rühmasulgudes, kus neil on juurdepääs väiksele karjamaale ja üldiselt rohkem ruumi, on võimalik alternatiiv puurikasvatusele, kuigi sellised rühmas pidamise süsteemid võivad tekitada probleeme seoses negatiivsete sotsiaalsete suhete ja loomade vahelise agressiivsusega, tekitades kahjustusi, mis mõjutavad nende tervist ja heaolu ning suurendavad suu kaudu ja väljaheidetega edasikanduvaid haigusi;
- T. arvestades, et mõnes riiklikus mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjas soovitatakse küülikuid pidada rühmasulgudes, mille tagaosas on juurdepääs väiksele karjamaale;
- U. arvestades, et samamoodi kui muude liikide puhul (nt kodulinnud) võiks viia läbi alternatiivsete tootmissüsteemide, sealhulgas mahepõllumajandusliku tootmise süsteemide uuringuid, mis võivad pakkuda tarbijatele toiduainete laiemat valikut ja mida on seni välja töötatud vaid piiratud ulatuses;
- V. arvestades, et eespool esitatut arvesse võttes tuleks täiendavalt uurida rühmas pidamise süsteemide probleeme ja võimalusi;
- W. arvestades, et kuna sektoril on ELis vähene majanduslik tähtsus, ei soodusta see üldse teadusuuringuid ja innovatsiooni, mille eesmärk on parandada küülikute tervist ja heaolu;
- X. arvestades, et ELis kehtivad sigade¹, vasikate², munakanade³ ja broilerite⁴ kaitse

¹ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/120/EÜ, milles sätestatakse sigade kaitse miinimumnõuded. ELT L 47, 18.2.2009, lk 5.

² Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/119/EMÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded. ELT L 10, 11.1.2009, lk 7.

³ Nõukogu 19. juuli 1999. aasta direktiiv 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded. EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53.

⁴ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta direktiiv 2007/43/EÜ, millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad. ELT L 182, 12.7.2007, lk 19.

miinimumnõuded ning nõukogu direktiiv, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset üldiselt¹, kuid puuduvad konkreetsed ELi õigusaktid farmiküülikute kaitse miinimumstandardite kohta; arvestades, et järjest rohkem tarbijaid ja kodanikke kogu ELis nõuab farmiküülikute pidamise reguleerimist ja nende paremat heaolu;

- Y. arvestades, et direktiivi 1999/74/EÜ kohane munakanade puuris pidamise keeld on nüüdseks jõustunud ja liikmesriikides ka suures osas edukalt üle võetud;
- Z. arvestades, et mõnes liikmesriigis on kehtestatud küülikukasvatust käsitlevad riiklikud õigusaktid ja õiguslikud nõuded ning sektoriga koostöös on välja töötatud parimate tavade suunised; arvestades, et 2012. aastal keelas Austria küülikute pidamise puurides liha tootmise eesmärgil ning Belgias kehtivad õigusaktid, mille eesmärk on lõpetada järk-järgult täiustamata puuride kasutamine ja asendada need 2025. aastaks nn pargisüsteemidega;
- AA. arvestades, et Euroopa loomade heaolu strateegias väideti, et kehtivad õigusaktid tuleks täielikult rakendada enne uute õigusaktide kasutuselevõttu, ja et tuleks edendada parimate tavade suuniste väljatöötamist;
- AB. arvestades, et pidades silmas nõudlust alternatiivsetele tootmissüsteemidele ülemineku järele ja küülikukasvatuse tagasihoidlikku osakaalu Euroopa loomakasvatuses, tuleks liikmesriike ja komisjoni innustada võtma ette täiendavaid teadusuuringuid sellistes valdkondades nagu küülikute tervis, heaolu, kasvatamine, pidamistingimused, toit, käitumise ja uimastamine;
- AC. arvestades, et EFSA 2005. aasta teaduslikus arvamuses tehistingimustes peetavate küülikute pidamise ja kasvatamise süsteemide kohta soovitati suurendada puuri suurust, vähendada kasvavate loomade maksimaalset loomkoormust ja raviprotseduure, sealhulgas lisandite kasutamist, et vähendada haigusi;
- AD. arvestades, et OIE maismaaloomade tervise koodeksis esitatud soovitusel loomade tapmise kohta, sealhulgas uimastamise meetodite ja ettevõtjatelt nõutavate teadmiste kohta, kehtivad ka küülikute puhul;
- AE. arvestades, et loomade heaolu käsitleva nõukogu direktiivi 98/58/EÜ artiklis 3 nõutakse kõigi vajalike meetmete võtmist, et tagada loomade heaolu, ning artiklis 4 määratletakse loomade pidamise standardid seoses omandatud kogemuste ja teaduslike teadmistega, mis hõlmavad ka EFSA ja OIE poolt kehtestatud standardeid;

Üldised märkused

1. märgib, et küülikuid peetakse ELis tavaliselt täiustamata puurides, st kitsastes tingimustes, kus neil on ainult jootur ja söötur ning mis ei vasta optimaalse kasvatamise tingimustele vastavalt viimastele teaduslikele avastustele; märgib samuti, et küülikuid söödetakse ainult graanulitega, ilma et neil oleks juurdepääs kiudmaterjalile, ja et nende pidamine kitsas ja tühjas võrepuuris võib põhjustada hälbekäitumist;
2. märgib, et on vaja edasisi teadusuuringuid pidamissüsteemide vallas, mis võiksid edendada tervist ja vähendada ohtu, et loomad võivad haigestuda või nakatuda;

¹ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset. EÜT L 221, 8.8.1998, lk 23.

3. täheldab, et praegu viiakse edukalt ellu alternatiive küülikute pidamisele puurides – näiteks nn pargi- või kuudisüsteemid – ja peamise söödana kasutatakse rohtu, mis kõik parandab farmiküülikute heaolu ja mugavust; on arvamusel, et tuleks välja töötada alternatiivsed süsteemid, neid täiustada ja soodustada, kuid nendib samas, et nõudlust sellistest süsteemidest pärit küülikuliha järele võiks teataval määral piirata suuremate tootmiskulude mõju tarbijalt nõutavale hinnale;
4. innustab kasutama küülikute pidamisel nn kollektiivseid pargisüsteeme, kuna need võimaldavad avaramat eluruumi ning sotsiaalset käitumist ja liikumisvabadust; juhib tähelepanu sellele, et nn kollektiivsete pargisüsteemide kasutamine parandab farmiküülikute heaolu, kuna neil võimaldatakse elada loomulikumat elu; rõhutab, et loomade tervis sõltub samuti kahest olulisest põllumajandustavast, nimelt hooneid ümbritseva keskkonna tingimustest ning asjakohaste loomakasvatuse, bioturvalisuse ja halduse tavade väljatöötamisest;
5. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles viima läbi täiendavaid uuringuid, et leida parimad võimalikud pidamissüsteemid, et parandada loomade heaolu eri liiki põllumajandustootmises, võimaldades põllumajandusettevõtetes teha täiustusi ja tagades samal ajal nende jätkusuutlikkuse;
6. rõhutab, et kogu – sealhulgas kolmandatest riikidest imporditud – küülikuliha ELi turul peab täitma kõrgeid toidu ohutuse ja kvaliteedi standardeid ning vastama loomade heaolu kriteeriumitele; toonitab kolmandate riikide ebaausa konkurentsi ohtu, kui samaväärseid norme ja kriteeriume impordi suhtes ei kohaldata;
7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles säilitama imporditud küülikuliha kvaliteeti ja ohutust, viies läbi põhjaliku kontrolli ja inspekteerimise, kui kõnealune import liitu siseneb;
8. tunneb heameelt Euroopa loomade heaolu platvormi loomise üle ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vahetama ja esile tõstma küülikukasvatuse tegevusjuhiseid;

Küülikute aretamine

9. rõhutab, et küülikute aretamine ELis toimub äärmiselt intensiivselt, kuigi küülikute aretamis- ja pidamistingimused erinevad, kuna küülikute aretamise eesmärgid ning tarbijate nõudmised on turgudel ja liikmesriikides erinevad;
10. osutab asjaolule, et puuride mõõdud varieeruvad vastavalt loomade vanusele ja kaalule, ja et see mõjutab küülikute liikumist, näiteks enda välja sirutamist, istumist ja seismist püstiste kõrvadega (liigiomane tähelepanelik kuulamine), tagajalgadele tõusmist, enda mugavalt ümber pööramist ja hüplemist; rõhutab, et liikumisvõimaluste puudumine võib põhjustada ka luustiku nõrgenemist, stereotüüpilist käitumist ja jalapadjandi kahjustusi;
11. rõhutab, et pidamissüsteemid on aja jooksul paranenud ning hõlmavad uusi täiustusi, näiteks jalatugesid, mille eesmärk on vähendada jalgade kahjustusi ja parandada heaolu; juhib siiski tähelepanu sellele, et mõned vanemad kasutusel olevad puurimudelid võivad olla tänapäeva standardite järgi ebasobiva ülesehitusega;

12. märgib murega, et farmiküülikute puhul esineb olemuslikult kõrge haigestumise ja suremuse määr, mis tuleneb sellistest teguritest nagu suurem parasiitidega (koktsidioos, maat-ussid jne) nakatumise määr ja vastuvõtlikkus nakkushaigustele, nagu küülikute hemorraagiline haigus ja müksomatoos;
13. juhib tähelepanu EFSA 2005. aasta leiule, mille kohaselt näib suremuse ja haigestumuse määr farmiküülikute puhul olevat märkimisväärselt suurem kui muude farmiloomaliikide puhul, mis tuleneb soole- ja hingamisteede nakkustest ning reproduktiivtervise probleemidest; märgib samuti, et samas EFSA aruandes hoiatatakse suuremate ohtude eest, mida kujutavad endast küülikute tervisele nende pidamine maas, võrreldes puuridega, eelkõige koktsidioosi ja parasiitnakkuste tõttu;
14. peab tervitatavaks edusamme, mida paljud tootjad on teinud EFSA soovitude kohaste täiustuste kasutuselevõtuga pidamissüsteemides; väljendab siiski muret selle pärast, kui vähesed ravivõimalused ja teadusuuringud on suunatud farmiküülikute haiguste vastu võitlemisele;

Küülikute kasvatamine

15. väljendab muret selle pärast, et lihatootmise eesmärgil kasvatatavaid ja nuumatavaid küülikuid peetakse ELis tavaliselt vanamoelistes puurides, mis ei vasta tänapäevastele põllumajandustootmise nõuetele, ning et ühe küüliku kohta on ette nähtud kahest A4-formaadis paberilehest väiksem pind;
16. juhib tähelepanu sellele, et küülikud on äärmiselt tundlikud loomad ning võivad kannatada sobimatuist aretustingimustest tulenevate väga erinevate heaoluga seotud probleemide ja haiguste all, sealhulgas surmavad viirused, hingamisteede haigused ning traatvõrgust puuri põrandal istumise tõttu valulikumad tagajalgade kindrad;
17. juhib tähelepanu sellele, et küülikukasvatajatele ja veterinaararstidele on kättesaadavad vähesed ravivahendid, et tegeleda tekkivate terviseprobleemidega, ja et vaja on teha rohkem jõupingutusi, et võidelda teadusuuringute nappusega ja liigvähete investeringutega ravimitesse, mis on vajalikud väikeseks kasutuseks ja vähemtähtsa liigi raviks;
18. märgib samuti, et toitumine avaldab suurt mõju loomade heaolule ja loomade tervisele, ja on seetõttu arvamusel, et küülikutel peaks olema alaline juurdepääs nõuetekohase kiudmaterjali annustega tasakaalustatud toidule;
19. märgib siiski, et terviseriskid on piiratud tänu väga rangetele ELi tervisealastele eeskirjadele, ning rõhutab, et vastavalt kehtivatele õigusaktidele¹ tuleb haigeid loomi viivitamata ravida, millega kaasneb looma isoleerimine tervise taastamise jooksul või millele järgneb vajaduse korral loomade eutanaasia;
20. nendib, et tähtis on pakkuda heade tavade suuniseid, mis põhinevad usaldusväärsetel tehnilistel ja teaduslikel analüüsidel, ja koolitusi küülikukasvatuses loomadega igal viisil kokku puutuvatele inimestele, et nad täidaksid ja mõistaksid paremini asjaomaseid loomatervishoiu nõudeid, vältides loomade tarbetut kannatamist;

¹ Nõukogu direktiiv 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset.

21. osutab asjaolule, et nuumamiseks mõeldud noorküülikute ja emasküülikute kasvatamine alternatiivsetes kollektiivsetes pargisüsteemides, kus kasvikutele on tavaliselt ette nähtud 750 cm² küüliku kohta ja emasloomadele 800 cm² küüliku kohta, tagab suurema liikumisruumi, sotsiaalse lävimise ja mänguruumi ning kollektiivsete pargisüsteemide platvormid võimaldavad küülikutel peituda agressiivselt käituvate kaaslaste eest ja peegi imetavatel emasküülikutel on eraldi ruum;
22. tunnistab, et sellised süsteemid põhjustavad kasvandustele kulusid, mida on vaja arvesse võtta, pakkudes finantsabi põllumeestele, kes valivad küülikute kasvatamiseks sellise süsteemi; palub komisjonil toetada küülikukasvatuse sektorit edaspidistes ELi eelarvetes; märgib, et rahaline toetus on kättesaadav maaelu arengu programmides, et toetada neid põllumajandustootjaid, kes rakendavad loomade heaolu meetmeid parandamiseks küülikute heaolu;
23. juhib tähelepanu sellele, et kõik algatatud kohustuslikud meetmed tuleb siduda vajaliku eelarvega, et toetada küülikukasvatajaid; on samuti arvamusel, et eelarvesse tuleks lisada konkreetne rubriik eesmärgiga edendada küülikuliha tarbimist;
24. rõhutab, et tuleks läbi viia rohkem teadusuuringuid emasküülikute rühmas pidamise kohta, mis tuleks kasuks nende heaolule, eelkõige seoses ajaga, mil emasküülikuid tuleb pidada eraldi ja mil nad seejärel saab uuesti rühma lasta;
25. soovib aretuse eesmärgil peetavaid üle 12nädalasi isasküülikuid hoida nende agressiivse käitumise tõttu kõikides süsteemides alati eraldi;

Transportimine ja tapmine

26. juhib tähelepanu sellele, et transport on küülikute jaoks stressirohke kogemus; rõhutab, et küülikuid tuleks enne pikamaatransporti sööta ja joota ning transportimise ajal peaks neile olema tagatud piisav sööt, vesi ja ruum, ning et liigi tundlikkust arvesse võttes peaks transpordiaeg olema võimalikult piiratud; toonitab, et loomade heaolu mõjutavad väga mitmesugused stressitegurid, näiteks kuumus, nälg, janu, valu ja trauma, külm, merehaigus ja hirm;
27. rõhutab, et farmiküülikute heaolu transportimisel ja tapmisel sõltub ka põllumeeste, vedajate ja tapamaja töötajate suhtumisest ja käitlemiskorrast, ja samuti transpordilogistikast; palub komisjonil jälgida asjaomaste ELi õigusaktide, eriti nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 (mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal) rakendamist ja jõustamist;
28. rõhutab, et küülikud tuleks enne tapmist täielikult uimastada, et nad ei piinleks ega tunneks valu või stressi; tuletab meelde, et tapmisel tuleb välistada uimastatud looma teadvusele tulek kooskõlas nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel; tuletab meelde, et teiste liikide puhul kasutatava uimastamistehnika praktiliste uuringute arendamine võimaldaks luua küülikute eriomadustega sobivaid elektrilisi või muid uimastamismeetodeid (näiteks uimastamine gaasiseguga), mis võivad olla majanduslikult elujõulised ja ka humaansamad;

Antimikroobikumiresistentsus

29. võtab teadmiseks Euroopa tootjate jõupingutused antibiootikumide kasutamise vähendamiseks küülikukasvatases; rõhutab, et antibiootikumide laialdane kasutamine küülikukasvatases, eriti intensiivses kasvatases, võib suurendada antimikroobikumiresistentsust;
30. märgib, et suur sõltuvus antibiootikumidest võib suurendada antimikroobikumiresistentsust, mistõttu on ülioluline liikuda vastutustundlikuma kasutamise suunas; on seisukohal, et küülikukasvatus on sellise olukorra osa koos muude loomakasvatusektoritega ning peab samuti tegema märkimisväärseid jõupingutusi, et edendada antibiootikumide vastutustundlikku kasutamist säilitamaks tõhusust ja vältimaks antimikroobikumiresistentsust;
31. rõhutab, et selleks, et saavutada kõrged hügieenistandardid ja neid säilitada kõikides põllumajandustootmise süsteemides, peamiselt ennetavate meetmete ja sihipäraste kontrollide väljatöötamise abil, tuleks liikmesriike ergutada lõpetama järk-järgult täiustamata puuride kasutamise kogu ELis, edendades samal ajal majanduslikult elujõulisi täiustatud põllumajandussüsteeme;
32. rõhutab, et antibiootikume tuleb kasutada üksnes ravieesmärgil ning järgnema peaks tapmisele eelnev asjakohane keeluaeg vastavalt määrusele (EÜ) nr 470/2009, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes, et tagada küülikuliha ohutus;
33. rõhutab, et antibiootikumide väiksemat kasutamist ja positiivset mõju, mida see avaldab inimeste tervisele, on võimalik saavutada üksnes siis, kui pannakse suuremat rõhku küülikukasvatuste haldamisele ja järelevalvele;

Järeldused

34. palub, et komisjon koostaks ELis kasvatatavate ja tapetavate küülikute suurt hulka ning praegu küülikukasvatases kasutusel olevate süsteemide kahjulikku mõju loomade heaolule arvesse võttes tegevuskava farmiküülikute kaitse miinimumstandardite kohta, mis oleksid rahaliselt jätkusuutlikud; rõhutab, et kõnealune tegevuskava peaks sisaldama mõõdetavaid vahe-eesmärke ja korrapärast aruandlust ning hõlmama ajalisel järjestuses vähemalt järgmist:
 - selliste suuniste väljatöötamist, mis sisaldavad häid tavasid ja millega kehtestatakse loomade heaolu eeskirjad küülikutele, koostöös kõikide asjaosalistega ja teiste sidusrühmadega küülikukasvatuse valdkonnas;
 - komisjoni soovitusi, milles võetakse arvesse olemasolevaid siseriiklikke meetmeid, ning mis sisaldab vajaduse korral ettepanekuid ühise ELi lähenemise kohta, eelkõige seoses küülikute tervise, heaolu ja pidamisega;
35. kutsub komisjoni üles kasutama teaduslikke tõendeid ja tulemusi selleks, et teha nende alusel ettepanekuid meetmete kohta, mis on seotud emaste aretusküülikute ja lihaküülikute pidamisele esitatavate nõuetega, võttes pidamisnõuetes vajalikul määral arvesse loomade bioloogilisi vajadusi ning nende liigispetsiifilist käitumist;

36. on arvamusel, et EFSA ja OIE teaduslikke soovitusi küülikute heaolu kohta tuleks jõustada, kasutades direktiivi 98/58/EÜ artiklites 3 ja 4 sätestatud nõudeid mõistlikele jõupingutustele, mida tuleb võtta loomade heaoluks ja mis määratakse kindlaks vastavalt omandatud kogemustele ja teaduslikele teadmistele;
37. juhib tähelepanu vajadusele säilitada tasakaal mitmesuguste arvestatavate aspektide, nagu loomade heaolu ja tervise, põllumajandustootjate finantsolukorra ja töötingimuste, tootmise kestlikkuse, keskkonnamõju ja tarbijakaitse vahel; juhib tähelepanu ka sellele, et arvesse tuleb võtta tarbijate vajadusi taskukohase ja kvaliteetse küülikuliha järele;
38. rõhutab, et ÜPP eesmärk on pakkuda kogu ELi tarbijatele põllumajandustooteid ja toiduaineid, võttes samal ajal arvesse nende vajadusi ja soove taskukohase hinnaga tervislike ja kvaliteetsete põllumajandustoodete ja põllumajanduslike toiduainete järele;
39. ergutab liikmesriike ja sektorit looma selgeid toodete märgistamise süsteeme ja kasutama ära märgistussüsteeme, mis on sätestatud määruse (EL) nr 1169/2011 (milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele) V peatükis, et tagada turu suurem läbipaistvus, säilitada kvaliteedistandardeid ja kaitsta tarbijate tervist, võimaldades seeläbi tarbijatel teha teadlikke ja läbipaistvaid ostuotsuseid, tõstes samal ajal esile toote päritolu ning kaitstes seda ebaausa konkurentsi eest;
40. rõhutab, et kõik kehtivad eeskirjad tuleks ühtlustada ELi tasandil; rõhutab, et selles protsessis on äärmiselt oluline teabevahetus, mille sihiks on koostada hea tava suunised ja toetada riiklikke suuniseid;
41. soovib kõikidel liikmesriikidel viia oma sätted kooskõlla küülikute heaolu käsitlevate kehtivate õigusnormidega, mille on kehtestatud Austria, Belgia, Saksamaa ja Ühendkuningriik, et tagada võrdsed võimalused;
42. tunnistab, et küülikukasvatuses on vaja põhjalikumaid teadusuuringuid, arvestades nõudlust alternatiivsetele tootmissüsteemidele ülemineku järele; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles andma sihtotstarbelist eelarvetoetust ning võtma ette teadusuuringuid järgmistes valdkondades:
- farmiküülikute tervis;
 - farmiküülikute heaolu;
 - farmiküülikute pidamistingimused;
 - farmiküülikute aretamine, sealhulgas küülikute aretamine rahulikuma temperamendiga geneetilistest liinidest;
 - farmiküülikute kasvatamine;
 - farmiküülikute käitumine;
 - farmiküülikute toitumine;
 - farmiküülikute liigispetsiifilised haigused, haigestumus ja suremus;
 - asjakohaste ravimite, vaktsiinide ja ravi väljatöötamine farmiküülikute jaoks, võttes arvesse suurenevat antimikroobikumiresistentsuse probleemi;
 - asjakohased liigispetsiifilised humaanse uimastamise meetodid farmiküülikute puhul;

43. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles esitama andmeid küülikuliha tootmise ja kaubanduse kohta ning lisama küülikuliha Euroopa lihaturu vaatluskeskuse ülesannetesse;

o

o o

44. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Taustteave

Küülikud on enim kasvatatavatest põllumajandusloomadest Euroopa Liidus teisel kohal: aastas tapetakse Euroopa Liidus ligikaudu 340 miljonit küülikut. Sellele vaatamata moodustab küülikukasvatus hinnanguliselt kõigest 1,1 % kogu ELi lihatootmisest. ELis kehtivad praegu õigusaktid, milles on sätestatud sigade, vasikate, munakanade ja broilerite kaitse miinimumnõuded, ning nõukogu direktiiv, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset üldiselt, kuid puuduvad eraldi ELi õigusaktid farmiküülikute kaitse miinimumstandardite kohta.

Aretus- ja nuumafarmides peetakse küülikuid praegu ELis julmades tingimustes, vaatamata sellele, et Euroopas on olemas õiguslikud tagatised, nagu põllumajandusloomade kaitset käsitlev nõukogu direktiiv (1998/58/EÜ) ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 13, milles on sätestatud, et „ühendus ja liikmesriigid [pööravad] täit tähelepanu loomade kui aistimisvõimeliste olendite heaolu nõuetele“.

Enamikus liikmesriikides puuduvad konkreetsed õigusaktid küülikute pidamise, aretamise ja nuumamise kohta. Siiski on mõned erandid: Austria (2012. aastal täiustamata puuride keelustamine), Belgia (2014. aastast puuride järkjärguline kaotamine ja pargisüsteemide kasutuselevõtmine 2025. aastal), Saksamaa (2014. aastal loomade heaolu käsitlevate õigusaktide täiustamine eeskätt küülikukasvatuse valdkonnas) ja Ühendkuningriik (2007. aastal põllumajandusloomade heaolu eeskirjade vastuvõtmine liigispetsiifiliste nõuetega küülikukasvatuse kohta).

2016. aasta märtsis avaldatud Eurobaromeetri eriuuringu 442 „Eurooplaste suhtumine loomade heolusse“ kohaselt nõuavad tarbijad loomade heaolu kõrgemaid standardeid. Valdav enamus Eurobaromeetri uuringule vastanud tarbijatest osutas, et nad on valmis maksma rohkem toidu eest, mis on toodetud loomade heoluga arvestades. Peale selle tuleb praegu arutlusel oleva mahepõllumajanduslikku tootmist käsitleva uue seadusandliku ettepaneku kohaselt küülikuid pidada rühmasulgudes, kus iga küüliku kohta on ette nähtud vähemalt 0,4 m² ning mille põhjas on väljapääs karjamaale.

Raportööri seisukoht

Raportöör soovib käesoleva algatusraportiga algetada laiaulatuslikku arutelu ELi küülikukasvatuse ja küülikute pidamise meetodite kohta ning ergutada Euroopa Komisjoni esitama suurte eesmärkidega seadusandliku ettepaneku projekti. Ettepaneku eesmärk peaks olema kaotada praegused lüngad, mille tagajärjeks on loomade heaolu tõsine rikkumine küülikute pidamisel, aretamisel, kasvatamisel, vedamisel ja tapmisel.

ELis ei arvestata enamasti küülikute liigispetsiifiliste vajaduste ega heoluga. Enamikus liikmesriikides puuduvad konkreetsed õigusaktid, mis käsitleksid kohustuslikke miinimumnõudeid küülikute kaitsmise kohta põllumajanduses. Üldist loomade heaolu käsitlevate ELi ja riiklike õigusaktide kohaldamine, rakendamine ja täitmise tagamine on üldjoontes ebapiisav ning küülikute aretamiseks ja lihatootmise eesmärgil nuumamiseks tavaliselt kasutatavad rajatised ei vasta ELis isegi kõige elementaarsematele loomade heaolu

standarditele. ELis on olemas tungiv vajadus parandada farmiküülikute olukorda ja raportööri arvates on kõige asjakohasem viis selle saavutamiseks ELi õigusaktid farmiküülikute kaitse miinimumstandardite kohta.

Käesolevas raportis ja raportile eelnenud töödokumendis on raportöör esitanud mitmeid soovitusi. Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et küülikukasvatases tuleb kindlasti järk-järgult kasutusest kõrvaldada täiustamata puurid ja täiustamata võrepuurid ning minna üle sellistele küülikukasvatuse alternatiivsetele meetoditele nagu pargisüsteemid, mis tagavad küüliku kohta piisava ruumi ja kus küülikuid saab pidada rühmadena. Kõnealustele meetoditele üleminevaid põllumajandustootjaid tuleks toetada ühise põllumajanduspoliitika maaelu arengu programmidega. Küülikute pidamise süsteemides peaksid olema platvormid või sellesarnased tõstetud pinnad ning piisavalt mitmekesisust loovat materjali. Lisaks peaks liigi tundlikkuse tõttu olema transpordiaeg võimalikult piiratud ning küülikuid tuleks enne transportimist sööta ja transportimise ajal tagada neile juurdepääs piisavale söödale ja joogile. Transpordikastid ja -puurid peaksid võimaldama normaalset kehaasendit. Enne tapmist tuleks küülikud täielikult uimastada, et nad ei piinleks ega tunneks valu või stressi. Tapmisel tuleb vältida uimastatud looma teadvusele tulek.

Raportöör usub ka, et ELi õigusaktid tagaksid ühtse tõlgendamise, looksid võrdsed võimalused ja vastaksid tarbijate suurenevale nõudmisele loomade parema heaolu järele loomakasvatases. Loomade heaolu eest seisvad suuremad Euroopa organisatsioonid ja valitsusvälised organisatsioonid on viimastel aastatel järjest enam rõhutanud küülikukasvatuse küsimust ja käivitunud kampaaniaid puuripatareide kaotamiseks. Kõigi eelduste kohaselt suureneb lähitulevikus avalikkuse surve selles küsimuses.

Liigispetsiifiliste haiguste ja küülikukasvatusele iseloomuliku suure suremuse tõttu on antibiootikumide laialdane järjepidev manustamine küülikutele muutunud hädavajalikuks. See on teravdanud suurenevat antimikroobikumiresistentsuse probleemi. Praegusel kujul küülikukasvatus põhjustab seega ka tõsiseid rahvatervise probleeme, eelkõige seetõttu, et küülikukasvatases kasutatakse väga tugevaid viimase abinõuna tarvitusele võetavaid antibiootikumide reservpreparaate. Raportöör on täiesti veendunud, et puurispidamiselt sulusüsteemidele üleminek vähendaks antibiootikumide kasutamise vajadust ja seega ohte rahvatervisele.

Raportöör on seisukohal, et kui need soovitusel kaasatakse küülikute kaitse miinimumstandardite tulevaste seadusandlikku ettepanekusse ning kui võrdsete tingimuste tagamiseks kohaldatakse samu nõudeid ka imporditavaile küülikutoodetele, saame lõpuks hakata Euroopa Liidus peetavate miljonite farmiküülikute tervise ja heaoluga seotud olukorda paremuse suunas muutma ning vastata põllumajanduses kõrgemaid loomatervishoiustandardeid nõudvate tarbijate nõudmistele.

**VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 7 0: 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, Daniel Buda, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Diane Dodds, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Laurențiu Rebega, Jens Rohde, Bronis Ropé, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Franc Bogovič, Angélique Delahaye, Stefan Eck, Jonás Fernández, Julie Girling, Karin Kadenbach, Norbert Lins, Florent Marcellesi, John Procter, Vladimir Urutchev, Miguel Viegas
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Pilar Ayuso, Stanislav Polčák, Damiano Zoffoli